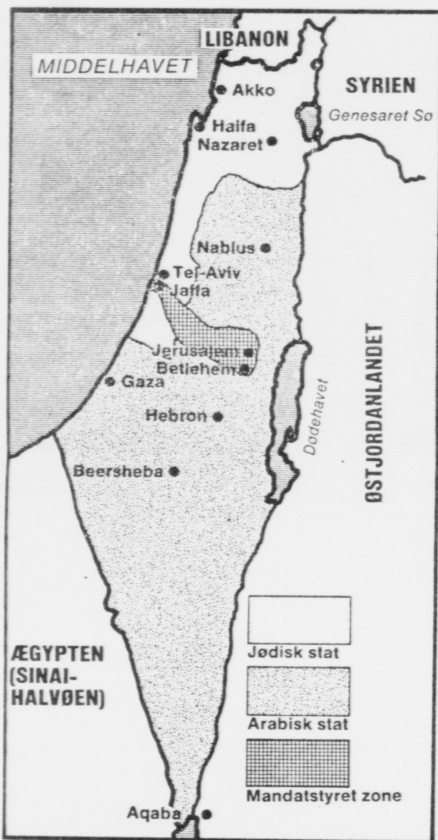


Söguligt yvirlit I:

Palestinanar gerast heimleysir

Innrásin í Libanon og blóðbaðið í Sabra og Shatila, hefur av ísraelska stýrinum við Begin á odda, fingið heitið »Frið í Galilea«.

»Zionisman hefur enn einaferð víst andlit! Ei heldur er það síðstu ferð«, var vanligt orðaljód í flóttafólkaegunum í Palestina



Uppskotið hjá bretum til sundurbýting av Palestina í 1937, sum palestinararnir havnaðu

Við dyggum stuðli hernaðarlígt, figgarligt og moralskt frá stórveldinum USA, ger zionistiskur herurin innrás 6. júní 1982 í Libanon.

Hóast ST 26. júní samtykkir við 127 atkvøðum fyrri, (bert Ísrael og USA atkvøddu imóti) at herurin skal taka seg aftur úr Libanon, so halda hópdrápin fram 40 km. inni í Libanon. Ikki bert menniskur verða bombaði, men eisini sjúkrahús, el-verk og vatnveitingar. Nei, onki mark er fyrri hvussu vitt zionisman kann fara!

Hóast PLO 1. júlí góðtók at fara úr Beirut, eftir at USA hevði svarað fyrri at onki skuldi henda palestinarunum, sum eftir vóru. »So endurtók søgan

seg«. Blóðbaðið í Sabra og Shatila í september mánaða var onki nýtt. Palestinanar minnst blóðbaðið í Deir Yassin 1948 tá zionistiskur tilflytarnir drupu 250 av teimum umleið 400 íbúgvunum. Endamálið hjá zionismuni er »To change the facts«, »at Palestina var eitt land uttan fólk, og jødar vóru eitt fólk uttan land« og hetta skuldi zionisman tryggja.

»Tað var ikki soleiðis, at har var eitt fólk í Palestina, og at vit komu og tveittu tey út og tóku landið frá teimum. Tey vóru ikki til«.

Golda Meir, júní 1969

Fyrsti partur í greinarøðini hjá Leif Olsen, Jógvan A. Joensen og Øssur Winthereig um Palistinasurningin.

Teir hava í 4 mánaðir á Assens háskúla — harav ein mánaði í Palistina — arbeitt við Palistinasurninginum.

Greinarnar eru í høvuðsheitum bygdar á tilfar, sum er savnað saman við samrøðum, ið eru gjørdar á teimum av Ísrael hersettu økjum.

Har aðrar keldur eru nýttar, er tað nevnt í kelduávisingini til hvørja grein.



Bretland og Frakland deila Palistina

Undir og eftir 1. verðs-kriggi fingur Bretland og Frakland stóra avirkin í Miðeystri. Bæði londini høvdu áhugað fyrri hesum umráði, so sum: strategist, oljan, ið serfrøðingar tosaðu um skuldi finnast og Suezkanalin, sum bant handilsvirksemi við Asia og Europa.

I hesum tíðarskeiðum gjørdur bretar triggjar, i sær sjálvum mótstriðandi avtalar um framtíðina í Miðeystri:

1. Við arabiskar leiðarar um at palistinarnar skuldu fáa eitt sjálvstøðugt Palistina, tann sokallaða Hussein-McMahon avtalan frá 1915.

2. Við Frakland um býting av Palistina í h áhuga økir. Bretland skuldi ráða yvir Palistina, Jordan og Irak, meðan Frakland skuldi ráða yvir Syria og Libanon, — tann sokallaða Sykes-Picot avtalan frá 1916.

3. Við zionistarørsluna um at bretar í samhuga vilja stuðla jødum at búseta seg í Palistina. Henda avtala varð undirskriva av bretska uttanríkisráðharranum Arthur James Balfour og verður tí nevnd Balfour-yvirlysingin.

I royndum var avtalan við Bretland eitt bakkast fyrri palistinarnar. Avtalan gjørdist ikki veruleiki, tí ætlanin hjá bretum bert var at fáa stuðul frá arabarum í stríðnum móti tyrkum. Eftir kriggið fekk Bretland heimild frá Fólkasambandinum at umsita Palistina.

I stríð við avtaluna við arabisku leiðarnar høvdu bretar bundið seg til at fara Balfour-yvirlysingina út í livið. Henda avtalan var ein hóttað mótí grundarlagnum fyrri einum sjálvstøðugum Palistina.

Zionisman — grundarsteinur undir einum jødestáti

Hóast ein meiriluti av jødum ígjøgnum tíðina hevur livað spjaddur kring knøttin, so hava teir ikki verið jagstraðir alla staðir. Júst í Palistina hava jødar livað tætt saman við palistinarnum.

Tankin um at jøðarnir skuldu venda aftur til Palistina er gamal, men bleiv ikki veruleiki fyrr enn í 1860-unum, tá Móses Hess, týskur jødi, útgav bókina »Rom og Jerusalem«. Tað vóru tær vánaligu umstøðurnar hjá jødunum í Eystureuropa, sum fekk hann til at skriva um eitt jødiskt fólk í sinum egna landi. Seinri hevur Theodor Herzl (1860—1904) stovnst Heims zionistarørsluna og lagt grundstøði »um týðningin at samarbeiða við stórveldini fyrri uppbyggjan av einum stat bert fyrri jøðar« (okkara undirstrikning). Hann legði dent á »at antisemitisma, jødahatur, lá inngrogið í europeiska fólkinum, óansæð hvørjum landi jøðarnir búðu í«.

Hetta helt hann tó ikki vera logi, »tí jøðarnir vóru ein fremmandur minniluti«.

Orsøkin til antisemitismuna er sjálvandi ikki eitt instinkt í tí europeiska fólkinum, sum Theodor Herzl sigur, men eitt úrslit av tí samfelagsliga leikluti jøðar hava havt í miðeldini í Europa.

Teirra arbeiddi sum handilsfólk og peningautlånarar til aðalin, forði til at teir blivu millumlið millum teir ráðandi og fjøldina. Úrsliti av hesum varð, at jøðarnir gjørdust syndabukkar fyrri teir samfelagsligu mótsetningarnar.

Tað er heilt greitt, at zionisman er spottin úr antisemitismu. Men munurin er bert »at zionisman heitir á jøðar um av egnum vilja at flyta til ein jødiskan stat; meðan antisemitisman krevur jøðarnar tveittar út«.

Støðan í Palistina frá 1936—39

Tann stóra jødiska tilflytingin eftir Balfour-yvirlysingina og eisini eftir at nazistarnir fingur valdið í Týsklandi elvdi til stórri mótstöðu frá palistinarnum. Hóast bretar royndu at sannføra palistinarnar um, at ein veruligur jødiskur statur ongantið bleiv veruleiki, so varð frá bretska síðu einki gjørt fyrri at forða samfelagsstovnandi virksemi — Histadrut, í dag Ísraels LO — sum kom at stýra allari jødiskari framtøku.

Men ikki fyrr enn í 1936 varð palistinska mótstöðan samlað í einari leiðslu, Arab Higher Commitee (AHC). Ottin fyrri, at jøðarnir skuldu koma í meiriluta og stovna ein jødiskan stat, forði til aðalfráfallið í apríl 1936.

Høvuðskrovini í verkfallinum vóru:

— at bretska stýrið skuldi beinanvegin steðga tilflytingina av jødum,

— at stýrið skuldi steðgað sølu av jørð til útlepdingar,

— at bretska stýrið skuldi avtakast, og í staðin setast ein tjóðskaparlig samgongustjórn, sum skuldi taka støðu til tilflytanina og spurningin um jarðarbyti.

Verkfallið helt við í hált ár, fyrri ein part eitt verkfall í bynum og fyrri ein part bóndauppreisur í bygdarlagnum.

Fyrri at forða fleiri samanstøðum vildi bretska stýrið:

1. I stóran mun skerja talið av tilflytarum,

2. Lýsa undantaksstöðu — fongsling uttan dóm, forboð at ganga úti, censur og felagsrevsing, t.v.s. at fólk kundu setast

»Stjórn hansara háting sær við samhuga á rættin hjá jødum at búsetast í Palistina og vil gera alt fyrri at fremja hetta mál við tí trygd, at onki kann skaða borgara- og trúðarrættin hjá teimum verandi ikki-jødisku íbúgvunum í Palistina, ei heldur rættindir og politiskan leiklut hjá jødum í øðrum londum«.

Brev frá bretska uttanríkisráðharranum A. J. Balfour til lord Edmond Rothschild, leiðari av bretska jødunum, 2. nov. 1917 (Balfour-yvirlysingin).

Kelda: Retten til Palæstina v/ Svend Holm Nielsen.